

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: سایت "بنیاد فرهنگ ستراتیژیک"
نویسنده: والننتین کاتاسانوف
برگردان: ک. رادین
۰۳ مارچ ۲۰۲۳

درباره بورژوازی کمپرادور و فرار ارز به خارج از کشور

ما باید ... همچنین موضوع ملی شدن دارائی آن گروه از الیگارش‌ها و سایر نمایندگان بورژوازی کمپرادور که به آنجا مهاجرت کرده‌اند یا در آینده نزدیک آماده‌اند این کار را انجام دهند، طرح کنیم. خوشبختانه من تنها کسی نیستم که این ایده به ذهنم خطور کرده است. "آندری کوتیوف"، رئیس کمیته سیاست اقتصادی شورای فدراسیون، روز گذشته گفت: "در شرایط اقدامات انجام شده از سوی کشورهای غیردوست در زمینه شناسائی و آشکار شدن دارائی‌ها (از جمله اموال) میلیاردی در روسی در قلمرو این کشورها و توقیف چنین دارائی‌هایی (انسداد)، معتقدیم که اعمال اقدامات مشابه در مورد چنین افرادی و کسانی که از ۲۴ فبروری فدراسیون روسیه را ترک کرده‌اند، و حتی بیشتر از آن برای افرادی که تابعیت روسیه را رد کرده‌اند مورد توجه قرار گیرد".

سال به سال مبالغ عظیمی ارز از روسیه خارج شده است. نفت، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، فلزات آهنی و غیر آهنی، طلا، غلات و بسیاری چیزهای دیگر از کشور صادر می‌شود. بخش قابل توجهی از درآمدهای ارزی دریافتی از این صادرات به روسیه بازنگشته است. هر چند بخشی از این درآمدها بازنگشته و ضمن پر کردن ذخایر ارزی بانک روسیه در سیستم بانکی فدراسیون روسیه مستقر می‌شوند. پس از ۲۴ فبروری، بسیاری از الیگارش‌های روسیه که پیوند مستقیم یا غیرمستقیم در صادرات منابع از این کشور داشتند، تصمیم گرفتند برای حفظ ثروت چند میلیارد دلاری خود به غرب بروند. تا اول فبروری امسال، روس‌ها ۹۰/۶ میلیارد دلار ارز در حساب‌های بانکی خود نگهداری می‌کردند. علاوه بر این، مردم نیز پس‌انداز ارزی "زیر تشک" داشتند. بر اساس داده‌های بانک روسیه و برآورد

کارشناسان، پیش از آغاز عملیات نظامی ویژه، شهروندان روسیه مبلغی (عمدتاً اسکناس‌های دالر و یورو) بین ۹۰ تا ۱۰۰ میلیارد دالر در دست داشتند. جمعاً ۱۸۰ تا ۱۹۰ میلیارد دالر. هیچ آماری درباره آن که چگونه این مبلغ در بین اقشار مختلف جامعه توزیع شده است، وجود ندارد، اما احتمالاً بیشتر از ۱۰٪ از ساکنان روسیه حداقل چنین مقادیر ارزی را نداشته‌اند (نتایج مطالعات جامعه‌شناختی). و در میان این ساکنان، کسانی که بیش از یک میلیون دالر دارند، احتمالاً بیش از یک درصد نیستند. پس از ۲۴ فبروری، به‌طور مشخص روحیه مهاجرت در میان بخشی از مردم ما آشکار شد. عمده‌تاً، اینها الیگارشی‌هائی هستند که در بالا ذکر شد، که برای آنها اقامت بیشتر در روسیه به‌لحاظ حفاظت پس‌اندازهای خارجی آنها ناامن بود. در روسیه علاوه بر الیگارشی‌ها، طبقه دومی از ثروتمندان نیز وجود دارد که رده دارائی آنها نه با میلیاردها، بلکه با صدها یا ده‌ها میلیون دالر اندازه‌گیری می‌شود. آنها هم می‌خواهند "به آنجا" بروند. من گروه اول و دوم را با نام مشترک بورژوازی کمپرادور ترکیب و ادغام می‌کنم. باز گروه سومی وجود دارد که نمی‌توان آن را به مقوله بورژوازی نسبت داد. این گروه بسیار ناهمگون است. اینجا روشنفکران خلاق و نمایندگان روشنفکر علمی و به اصطلاح اهل فناوری اطلاعات و سرانجام منحرفان و طفره‌روندگان هستند. "گنجایش" دارائی آنها، معمولاً، نه در میلیون‌ها دالر، بلکه در وجوه کمتری اندازه‌گیری می‌شود. اما آنها نیز گرفتار روحیه مهاجرت شده‌اند و برخی از آنها در این بین مهاجرت کرده‌اند. همه این سه گروه از مهاجران واقعی یا بالقوه تمایل دارند تمام دارائی خود را "آنجا" ببرند. اولاً این‌ها ارز نقدی و غیرنقدی هستند که در طول سال‌ها انباشته شده‌اند. ثانیاً، کلیه اموال و دارائی دیگری که برای خروج به "آنجا" باید تبدیل به پول نقد و ارز شوند. اما بدببیری اینجاست! بعد از پایان نخستین هفته شروع عملیات ویژه نظامی، رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه دو فرمان (۲۸ فبروری و یکم مارچ) را امضا کرد که موانعی را در راه خروج ارز توسط "اشخاص حقیقی" روسی ایجاد کرد. آنها در تمامی شبکه‌ها و کانال‌های ارتباطی. البته بسیاری از "اشخاص حقیقی" شروع به جست و جوی راه‌هایی برای دور زدن موانعی که به‌وجود آمده بود کردند. ساده‌ترین راه برای خروج قاچاق است. این امر در مورد خروج شهروندان شناسائی نشده‌ای که عازم خارج از کشور هستند، نیز صدق می‌کند. طبق داده‌های سرویس گمرک فدرال در دوره زمانی ۲۴ فبروری تا ۳۱ مارچ، هنگام عبور از مرز، بیش از ۱۰۰ میلیون روبل - به روبل، دالر و یورو - از شهروندانی که عازم خارج از کشور بودند پیدا شد. برای برآورد ابعاد واقعی خروج مبلغ فوق را باید تقریباً به ۱۰۰ ضرب کرد.

طرح‌های خاکستری نیز مؤثر بودند. همین‌طور، فرمان رئیس‌جمهور که انتقال پول توسط نمایندگان سیاسی به حساب بانک‌های خارجی را ممنوع کرد. با این وجود، این ممنوعیت در مورد خرید کالاها، پرداخت برای خدمات مربوط به آموزش، درمان و خدمات عمومی برای املاک و مستغلات، چه به ارزهای ملی و چه به ارزهای خارجی اعمال نشد. بر خروج ارز زیر پوشش معاملات ساختگی و اسناد جعلی شدت بیشتری بخشیده شد. از امکانات کشور‌های همسایه نیز استفاده شدند که در آن‌ها محدودیتی برای خروج ارز به خارج وجود نداشت. وجوه روبلی را به طرق مختلف از آنجا خارج می‌کردند، در آنجا آنها به دالر، یورو و سایر ارزها تبدیل و به کشور "مورد نظر" در غرب خارج می‌شدند. در تعدادی از کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، افزایش شدید تقاضا برای دالر امریکا و یورو در بهار ثبت شده بودند. زیر فشار انواع گوناگون لابی‌گران، از شدت محدودیت‌های اولیه برای خروج ارزی، که با فرمان ریاست جمهوری ایجاد شده بودند، کاسته شدند. این کاهش از ماه اپریل شروع شد، در تابستان ادامه یافت و از ماه پائیز ادامه دارد. آنها تحت پرچم مبارزه با نگهداری "روبل قوی" اجراء شدند و می‌شوند. قبلاً من در مورد آن نوشته بودم. ارزنده‌ترین هدیه برای "اشخاص حقیقی" تصمیم بانک روسیه در مورد حذف تقریباً کامل محدودیت‌های انتقال ارز خارجی به حساب‌های بانک‌های خارجی بود. از یکم جولای ۲۰۲۲، افراد مجاز به انتقال حداکثر یک میلیون دالر در ماه به حساب‌های

خارجی بودند! در پایان سپتامبر، بانک مرکزی اعلام کرد که قوانین فعلی برای شش ماه آینده (از اول ماه اکتوبر ۲۰۲۲ تا ۳۱ ماه مارچ ۲۰۲۳) تمدید خواهد شد. در عین حال اشاره شد به این که پس از آن حتی ممکن است سقف یک میلیون دالری حواله‌های بین بانکی نیز برداشته شوند. و تا ۳۱ مارچ سال آینده، ۹ میلیون دالر می‌تواند از طریق "کریدور سبز" برداشت شود. آمار بانک روسیه در مورد سپرده‌های ارزی مردم به‌طور غیرمستقیم و ضمنی حاکی از ارزش افرادی است که در حال فرار به خارج از کشور هستند. در ابتدای سال ۲۰۲۲، ارزش آنها معادل حجم ۹۶/۱ میلیارد دالر، در ابتدای فیبروری، ۹۰/۶ میلیارد دالر، در ابتدای جولای ۷۶/۷ میلیارد دالر و در ابتدای آگست، ۷۳/۷ میلیارد دالر بود. پیش از هر چیز، چنین سیری به‌همان اندازه دلیل نرخ‌های مقرر پائین (حتی صفر) ارزش را روشن می‌کنند. و نرخ‌های بهره واقعی (یعنی با احتساب تورم) به‌طور کلی قرمز و منفی بودند.

علاوه بر این برقراری کمیسیون‌های کارمزد روی حساب‌های خرد و غیره نیز هستند. اما به دلایلی از جمله دلایل انقباض مجموع شاخص‌های سپرده‌های ارزی دلیل مهمی مانند فرار ارز به خارج از کشور ذکر نشده است. اینها به‌خاطر دلایل مالی و تجاری نیستند، بلکه سیاسی هستند. به‌طور کلی، خروج سپرده‌های ارزی "اشخاص حقیقی" در روسیه در ماه‌های فیبروری تا سپتامبر به ۲۹/۸ میلیارد دالر رسید. رکورد خروج سرمایه در ماه مارچ رخ داد - ۹/۸ میلیارد دالر. سپس شدت جریان خروج سرمایه کاهش یافت. در ماه جولای ۳ میلیارد دالر، در ماه آگست نیز ۳ میلیارد دالر بودند و در سپتامبر به‌طور ناگهانی به ۷ میلیارد دالر افزایش یافتند. سهم سپرده‌های ارزی در کل حجم همه وجوهی که نگهداری می‌شوند در حساب‌های سپرده افراد در سیستم بانکی روسیه به‌تدریج در حال کاهش است. در پایان جولای ۱۲/۸ درصد بود و در پایان سپتامبر به پائین‌ترین حد خود یعنی ۱۰/۳ درصد رسید. یادآور می‌شوم که در چند سال گذشته سهم سپرده‌های ارزی به‌طور ثابت در حدود ۲۰ درصد بوده است. همچنین داده‌های مربوط به تغییر ارزش سپرده‌های ارزی "اشخاص حقیقی" به‌صورت سالانه جالب توجه است. سپرده‌های ارزی در ماه جون امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۰/۴ درصد کاهش داشته است. در جولای - ۲۳/۶٪ کمتر، در آگست - ۲۶/۹٪ کمتر، در سپتامبر - ۳۵/۶ درصد کمتر. کارشناسان این آخرین داده‌های بانک روسیه را به‌عنوان روندی برای تسریع کاهش ارزش سیستم بانکی تفسیر و به‌مثابه یک روند مثبت ارزیابی می‌کنند. من تا حدی با این موافقم. تنها چیزی که آزاردهنده است این است که: کاهش ارزش نتهتها و چندان به‌صورت تبدیل دالر و یورو به روبل روسیه نیست، بلکه به حساب خارج کردن همین دالرها و یوروها به خارج از فدراسیون روسیه است، که خیلی خوب نیست. بانک روسیه در آمار خود ساختار سپرده‌های ارزی "اشخاص حقیقی" را بر اساس نوع ارز فاش نمی‌کند. اما کارشناسان گمان می‌کنند که در طول این ماه‌ها، دالر امریکا، یورو و سایر ارزهای کشورهای "غیردوست" با ارزهای کشورهای "دوست"، عمدتاً با "یوان" چین، به‌طور قابل توجهی جایگزین شده است. مطمئن نیستم که "اشخاص حقیقی" خیلی مایل باشند که سپرده‌های خود را به یوان چین بگذارند. به هر حال این ارزی است دارای استهلاک و با افت ارزش (و به شکلی برنامه‌ریزی شده). چنان که، در ماه سپتامبر، کاهش ارزش "یوان" در برابر روبل از ابتدای سال به ۹ درصد رسید. من فکر می‌کنم که این ارز "زهرآگین و خطرناک" تحت قوانین بازی کنونی همچنان در سیستم بانکی فدراسیون روسیه باقی خواهد ماند و آن همه چیزهایی را که "با کار و زحمت طاقت‌فرسا به‌دست آمده" به‌مثابه وجوهی برای انتقال به غرب عمل خواهد کرد. در ابتدای مقاله اشاره کردم که بورژوازی کمپرادور با منشاء روسی تلاش می‌کند نتهتها آن ارزی را که آنها در سیستم بانکی فدراسیون روسیه داشتند، بلکه دارائی‌های دیگری را که مانده‌اند "به آنجا" خارج کند. این افراد ثروتمند امروز اکثراً مشغول چه چیزی هستند؟

آنهایی که سعی می‌کنند دارائی‌های خود را بفروشند (سهام، سهم خود در سرمایه، کل شرکت‌ها، خانه‌های مجلل و املاک). و درآمد حاصل از فروش باید آن ارز "زهر آگین و خطرناکی" باشد، که آنها سپس آن را به غرب می‌برند. دالر و یورو لازم است برای آن که بتوان نتایج غارت روسیه را در امتداد "دالان سبز" که بانک روسیه در تابستان به بورژوازی کمپرادور ضربه زد، هدایت کرد. برای این که چنین وسوسه‌ای نباشد، ما باید فوراً "دالان سبز" را ببندیم. و همچنین موضوع ملی شدن دارائی آن گروه از الیگارش‌ها و سایر نمایندگان بورژوازی کمپرادور که به آنجا مهاجرت کرده‌اند یا در آینده نزدیک آماده‌اند این کار را انجام دهند، طرح کنیم. خوشبختانه من تنها کسی نیستم که این ایده به ذهنم خطور کرده است. "آندری کوتیوف"، رئیس کمیته سیاست اقتصادی شورای فدراسیون، روز گذشته گفت: "در شرایط اقدامات انجام شده از سوی کشورهای غیردوست در زمینه شناسائی و آشکار شدن دارائی‌ها (از جمله اموال) میلیاردی روسی در قلمرو این کشورها و توقیف چنین دارائی‌هایی (انسداد)، معتقدیم که اعمال اقدامات مشابه در مورد چنین افرادی و کسانی که از ۲۴ فبروری فدراسیون روسیه را ترک کرده‌اند، و حتی بیشتر از آن برای افرادی که تابعیت روسیه را رد کرده‌اند مورد توجه قرار گیرد".

* <https://www.fondsk.ru/news/۲۰۲۲/۱۱/۲۱/o-kompradorskoj-burzhuzii-i-begstve-valjuty-zarubezh-۵۷۷۳۶.html>